

Akcioni plan za životnu sredinu i socijalna pitanja 400 kV dalekovod Lastva – Pljevlja, Crna Gora

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) razmatra finansiranje Crnogorskog Elektroprenosnog Sistema (CGES) za planiranje, izgradnju i rad 400 kV dalekovoda od Lastve Grbaljske do Pljevalja preko Čeva kao i povezanih trafo stanica u Crnoj Gori. Ovaj projekat obuhvata sljedeće elemente:

- Izgradnju i upravljanje novom 400/110 kV trafo stanicom Lastva
- Preusmjeravanje 400 kV dalekovoda Trebinje – Podgorica u trafo stanicu Lastva (dalekovod će biti presiječen i preusmjeren u blizini mjesta Čevo)
- Izgradnju novog 400 kV dalekovoda od Lastve do Pljevalja preko Čeva

GGES je pripremio i objelodanio Procjenu uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja (ESIA). Ova Procjena uticaja na životnu sredinu (EIA) opisala je projekat i prirodne i ljudske resurse na koje bi on mogao imati uticaja kao i procijenila potencijalne uticaje koje bi projekat mogao imati na ove resurse. ESIA takođe opisuje niz mjera koje će biti potrebno primijeniti sa ciljem sprečavanja, kontrole ili umanjivanja potencijalnih uticaja. Ovi zahtjevi opisani su u ovom Ekološkom i socijalnom akcionom planu (ESAP), koji će činiti dio finansijskog ugovora između EBRD-a i CGES-a. Sprovođenje zahtijevanih mjera biće predočeno EBRD-u od strane CGES-a i biće revidirano ili na drugi način procijenjeno od strane EBRD-a tokom izgradnje¹ i upravljanja projektom.

Tabela ispod čini ESAP. Identifikuje zahtijevane mjere, osnove tih zahtjeva, odgovornu stranu, trenutak sprovođenja mjere kao i kriterijume koje je potrebno koristiti pri procjenjivanju toga da li je cilj date mjere uspješno ispunjen. Primjena svih mjera krajnja je odgovornost CGES-a. Kada druge kompanije obavljaju posao po ugovoru, GCES će biti odgovoran za njihovu usaglašenost sa zahtjevima ESAP-a, čak i ako direktan nadzor obavlja izvođač radova. Očekuje se da će ovo biti ispunjeno obuhvatanjem ovih zahtjeva ugovorima i podugovorima kao i direktnim nadzorom i nadgledanjem od strane GCES i/ili njegovog odgovornog izvođača.

Kao što je ugovoreno od strane EBRD-a i CGES-a, ovaj ESAP može biti revidiran nekoliko puta tokom izvođenja projekta. Nijedna promjena neće dovesti do kršenja zakona Crne Gore kao ni zahtjeva EBRD-a u pogledu ekološki i socijalno odgovornog izvođenja projekta.

¹ Za svrhe ovog ESAP, „izgradnja“ obuhvata sve mjere u oblasti za pripremu i izgradnju različitih komponenti predloženog projekta, uključujući dalekovod, pristupne puteve i trafo stanice. „Rad“ znači rad i održavanje svih komponenti sa krajnjim ciljem prenosa električne energije. „Izvođenje projekta“ obuhvata cjelokupni period izgradnje, rada i demontaže.

Ekološki i socijalni akcioni plan				
Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora				
<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
0	Podnošenje izvještaja EBRD-u o ostvarenim rezultatima na polju zaštite životne sredine i socijalnih pitanja, zdravlja i bezbjednosti, uključujući status svakog ESAP elementa i ostalih ugovorenih aktivnosti.	EBRD	- Svakih šest mjeseci tokom izgradnje - Jednom godišnje tokom rada	Podnošenje izvještaja EBRD-u o planu u zajednički ugovorenim formatu, uz ugovorenu prateću dokumentaciju
1	<i>Upravljanje zaštitom životne sredine i socijalnim pitanjima</i>			
1.1	Razvijanje EIA studije na osnovu detaljnog plana u skladu sa zahtjevima crnogorskih nadležnih institucija. Ukoliko crnogorske nadležne institucije zahtijevaju dalje mjere za ublažavanje koje se kose sa bilo kojim od zahtjeva ESAP-a, konsultovati EBRD prije pripreme finalne EIA studije.	Zakon o životnoj sredini Republike Crne Gore	- prije izgradnje	- Izvještavanje EBRD-a o stanju pripreme nacrtu EIA, objelodanivanju i konsultacijama - Konsultovanje EBRD po potrebi po pitanju dodatnih mjera za ublažavanje - Odobravanje od strane crnogorskih nadležnih institucija
1.2	Razvijanje i sprovođenje Sistema za upravljanje zaštitom životne sredine i socijalnim pitanjima (ESMS), ekvivalentnog onima u skladu sa ISO 9000, ISO 14001. (Napomena: ne zahtijeva se sertifikacija već jedino ekvivalentnost)	Najbolja praksa / EBRD PR 1	- Razvijanje sisteme prije početka rada - Sprovođenje sistema tokom rada	- Sistemi su razvijeni, zaposleni obučeni i sistemi se sprovode - Izvještavanje o stanju u svakom izvještaju za EBRD
1.3	Razvijanje i sprovođenje korporativne politike i procedure za nadzor rezultata ostvarenih na planu zaštite životne	Najbolja praksa /	- Nakon unošenja u ugovore/podugovore	Uključiti u ESHS izvještaje za EBRD:

² Ukoliko nije na drugi način napomenuto ili ugovoreno, „izvještaj za EBRD“ odnosi se na uključivanje zahtijevanih informacija u ESHS izvještaje po tački 0 ovog ESAP.

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	<p>sredine, bezbjednosti na radu i zdravlja kao i socijalnih pitanja (ESHS) a od strane izvođača tokom izgradnje zarad obuhvatanja (minimalno):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obuhvatanje odgovarajućeg ESAP i ostalih zakonom propisanih zahtjeva ugovorima, uključujući zahtjev za obuku zaposlenih/menadžmenta. - Dodjeljivanje jasnih odgovornosti u okviru CGES-a i odgovornog izvođača za nadzor izvođača - Periodične inspekcije građevinskog kampa i operacija koje sprovodi izvođač radova sa ciljem provjere usklađenosti sa ESIA. - Izvođač izvještava o postignutim rezultatima u mjeri dovoljnoj za uključivanje podataka u ESHS izvještaje za EBRD i omogućavanje CGES da odredi eventualnu potrebu za korektivnim mjerama. - Verifikacija uvjerenja o obuci i profesionalnoj osposobljenosti izvođačevih menadžera i zaposlenih na planu zaštite životne sredine, bezbjednosti na radu i zdravlja kao i socijalnih pitanja (ESHS) - Uslovi da izvođačev sistem upravljanja žalbama mora biti isti ili ekvivalentan onome što se zahtijeva pod tačkom 2.5 za zaposlene u CGES. 	EBRD PR 1, 2	Prije početka aktivnosti ugovorne strane	<ul style="list-style-type: none"> - Opis programa nadgledanja od strane izvođača i status usvajanja - Najvažniji postignuti rezultati (imenovanja, inspekcije, itd.)
1.4	Sticanje i usklađenost sa svim zahtijevanim dozvolama i ovlašćenjima	Zakon Crne Gore / EBRD PR 1	Prije početka bilo kakvih aktivnosti koje zahtijevaju dozvole ili ovlašćenja	<ul style="list-style-type: none"> - Dobijanje dozvola i ovlašćenja - Podnošenje izvještaja nadležnim institucijama kao što je zahtijevano - Izvještavanje EBRD o statusu usklađenosti

Ekološki i socijalni akcioni plan				
Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora				
<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
1.5	Angažovanje nezavisnog konsultanta iz oblasti na planu zaštite životne sredine, bezbjednosti na radu i zdravlja (EHS) zarad spoljnog nadzora ključnih ESHS pitanja koja su navedena u ovom Akcionom planu (napomena: može obuhvatati pomoć pri izvještavanju po tački 0)	Najbolja praksa / EBRD PR 1	Imenovanje: prije prve isplate Nadzor: jednom godišnje tokom izgradnje i svake dvije godine nakon toga do zajedničkog dogovora da nadzor više nije potreban.	Izvještaji o nadzoru zajedno sa ESHS izvještajima podnijeti EBRD.
2	<i>Rad i radni uslovi</i>			
2.1	<p>Razvoj i primjena Plana bezbjednosti i zdravlja na radu (OHS) za usmjeravanje svih aktivnosti na projektnim lokacijama tokom pripreme lokaliteta, izgradnje, demontaže i rada. Takođe zahtijeva se od izvođača radova razvijanje planova ili usklađivanje sa planom CGES. Zahtjevi koje plan mora obuhvatati (ali ne i na njih se ograničiti):</p> <p>Analiza opasnosti vezanih za posao ili specifičan zadatak kao i kontrola svih aktivnosti</p> <p>Obezbeđivanje lične zaštitne opreme (NPO), uslovi za upotrebu opreme i sprovođenje upotrebe iste</p> <p>Bezbednosna obuka za sve zaposlene na njihovom jeziku koja obuhvata opasnosti i bezbjednosne protokole</p>	<p>Usklađenost sa relevantnim zakonima Crne Gore /</p> <p>EBRD PR 2 /</p> <p>Najbolja praksa</p>	<p>Razvoj odgovarajućih planova prije izgradnje i puštanja u rad</p> <p>Primjena odgovarajućih planova tokom izgradnje i rada</p>	<p>Podnošenje i odobravanje plana CGES od strane nezavisnog profesionalca u oblasti zaštite na radu i/ili od strane EBRD a prije izgradnje</p> <p>Podnošenje izvođačevog plana/planova Bezbjednosti i zdravlja na radu i odobravanje od strane CGES</p> <p>Izvještavanje EBRD o pitanjima zaštite na radu, uključujući statistiku o nezgodama i primjeni plana, statusu obuke, itd.</p> <p>Izvještaj koji obuhvata podatke o radnoj snazi CGES i izvođača radova.</p> <p>U slučaju većih nezgoda i/ili smrtnih slučajeva momentalno</p>

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	<p>njihovog posla Provjera i odobravanje izvođačevog Plana bezbjednosti i zdravlja na radu koji mora ispunjavati iste standarde kao i plan CGES Nadzor primjene Plana od strane izvođača, uključujući i obavezno izvještavanje Vođenje statistike o nezgodama, uključujući ukupne radne sate, izgubljeno vrijeme kao posledica nezgoda, veće povrede, smrtne slučajeve, itd.</p>			izvještavanje EBRD
2.2	Imenovanje i prisustvo supervizora zaduženog za nadzor bezbjednosti i zdravlja na radu tokom cjelokupnog trajanja projekta a koji direktno izvještava menadžera projekta a potom i CGES menadžment.	Najbolja praksa EBRD PR 2	Supervisor imenovan prije početka izgradnje i puštanja u rad, konstantno prisutan i odgovoran tokom izgradnje i rada. TS Lastva: imenovanje prije početka izgradnje, prisustvo tokom cijele izgradnje	<ul style="list-style-type: none"> - Imenovanje kvalifikovanog menadžera za zaštitu na radu - Kvalifikacije podnijete uz prvi izvještaj po tački 0 - Obezbjedivanje obuke za lidere iz oblasti zaštite na radu u trafo stanici Lastva i građevinskim ekipama - Odgovorne osobe konstantno prisutne u svakom trenutku
2.3	Imenovanje i prisustvo osobe koja je osposobljena za pružanje prve pomoći na lokaciji u svim smjenama i građevinskim ekipama kao i na svim gradilištima,	Najbolja praksa	TS Lastva i sva ostala gradilišta: imenovanje i konstantno prisustvo	<ul style="list-style-type: none"> - Imenovanje kvalifikovanih osoba - Obezbjedivanje obuke po potrebi (obuka OHS menadžmenta za TS,

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	uključujući gradilište TS Lastva kao i duž trase DV	EBRD PR 2	tokom izgradnje	prva pomoć za ekipe) Izveštavanje EBRD o imenovanjima i obuci
2.4	<p>Pružanje podrške lokalnoj radnoj snazi i ekonomiji pomoću:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pružanja realnih informacija o mogućnostima za zapošljavanje, uz transparentnu politiku zapošljavanja - Oglašavanjem svih upražnjenih pozicija - Zapošljavanjem lokalnih radnika gdje je to moguće: ustanoviti ciljeve za lokalne zaposlene, razmotriti obuku za stalna radna mesta - Isplaćivanje plata čiji je iznos barem prosječan u toj oblasti a za slična radna mjesta. Pružanje prilika lokalnim preduzećima za potpisivanje podugovora o pružanju dobara i usluga gdje je to moguće 	<p>Zakon Crne Gore /</p> <p>EBRD PR 2 /</p> <p>Najbolja praksa</p>	Prije izbora radne snage i prije uspostavljanja radnih kampova	<p>Oglašavanje na lokalnom nivou prilikom prijema radne snage</p> <p>Uslovi u kampu u skladu sa EBRD PR2 i najboljom međunarodnom praksom</p> <p>Obuka za lokalne radnike</p> <p>Plate u skladu sa regionalnim prosjekom</p> <p>Konsultovanje sa nadležnim institucijama na lokalnom nivou u pogledu građevinskog kampa</p>
2.5	<p>Razvoj i primjena formalnog žalbenog mehanizma za zaposlene i izvođače radova.</p> <p>(Napomena: ova je stavka nezavisna od mehanizma za rješavanje primjedbi zainteresovanih strana koji zahtijeva EBRD PR10)</p>	<p>EBRD PR 2 /</p> <p>Najbolja praksa</p>	Razvoj i primjena prije početka izgradnje i tokom izgradnje i rada	Izveštavanje EBRD u radu žalbenog mehanizma (žalbe i odluke)
2.6	Razvoj/unapređenje Uputstva za politiku upravljanja ljudskim resursima sa ciljem potpune usklađenosti sa	<p>Zakon Crne Gore /</p> <p>EBRD PR 2 /</p>	Prije izgradnje	<ul style="list-style-type: none"> - Podnošenje Politike upravljanja ljudskim resursima na uvid EBRD - Obuhvatanje izvještajem za EBRD podataka o radnicima,

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	državnim zakonima i zahtjevima EBRD.	Najbolja praksa		uključujući otpuštanja i novu radnu snagu, stanje medicinskih pregleda, itd. - Obuhvatanje izvještajima za EBRD broja radnika po različitim kategorijama (menadžment spram kvalifikovanih spram nekvalifikovanih radnika, lokalni spram nelokalnih spram radnika upućenih na rad u inostranstvo, žena spram muškaraca)
2.7	Održavanje uslova (higijena, privatnost, hrana) u radničkim kampovima u skladu sa zakonima Crne Gore i najboljom međunarodnom praksom	Zakon Crne Gore / EBRD PR 2 / Najbolja praksa	Prije početka upotrebe radničkog kampa	- Prihvatljivi uslovi u kampu - Izvještavanje EBRD o stanju u radničkim kampovima
3	Prevenција i smanjenje zagađenja			
3.1	Primijeniti upravljanje kvalitetom vazduha i građevinsku praksu kako bi se efektivnom kontrolom potencijalnih izvora spriječila emisija prašine i čestica, uključujući (u najmanju ruku): - Primjena prskalica za vodu. - Redovna inspekcija lokalnih puteva. - Pravilno održavanje svih građevinskih mašina i opreme. - Odgovarajuće ograničenje brzine za vozila na	Zakon Crne Gore / EBRD PR 3 / Najbolja praksa	Razviti prije izgradnje Primijeniti tokom izgradnje, rasklapanja	Obavijestiti EBRD o rezultatima monitoringa i najvažnijim detaljima u vezi sa aktivnostima oko kontrole prašine / suzbijanja

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	neasfaltiranim putevima. - Pokrivanje tovara po potrebi kako bi se spriječilo oslobađanje prašine.			
3.2	<ul style="list-style-type: none"> - Dobra građevinska praksa u cilju sprečavanja zagađivanja vode (u najmanju ruku): - Bez direktnog ispuštanja vode u vodotokove. - Striktne mjere za kontrolu erozije kako bi se spriječio nestanak vode - Nabavka materijala / opreme za čišćenje eventualnog curenja i ispuštanja - Redovno održavanje svih mašina kako bi se spriječilo curenja ulja iz motora i goriva. - Nabavka prenosnih toaleta kako bi spriječili ispuštanje kanalizacije na lokaciji. - Vozila i mašine ne smiju da prelaze preko vodotokova. - Minimalizovati radove pokraj rijeka po vlažnim vremenskim uslovima. - Obnova / ponovno ozelenjavanje ubrzo nakon završetka izgradnje. - Bez stubova u radijusu od 10 metara od jezera i rijeka. 	Zakon Crne Gore / EBRD PR 3 / Najbolja praksa	Primijeniti tokom izgradnje i rasklapanja	<ul style="list-style-type: none"> - Bez neovlašćenog ispuštanja u vode. - Bez smetnji po vodena staništa. - Obavijestiti EBRD o svim slučajnim ispuštanjima.
3.3	Razviti i implementirati posebne mjere za kontrolu erozije u svim oblastima na kojima će zemljište biti poremećeno tokom izgradnje, a u skladu sa dobrim međunarodnim praksama.	EBRD PR 3 / Najbolja praksa	Razviti prije izgradnje Primijeniti tokom izgradnje i rasklapanja	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalizovati eroziju i poremećaj zemljišta. - Obavijestiti EBRD o najvažnijim djelovima u vezi sa mjerama za kontrolu erozije.
3.4	Razviti plan upravljanja otpadom kako bi se upravljanje svim tipovima otpada vršilo tokom izgradnje, rasklapanja	Zakon Crne Gore /	Razviti prije početka izgradnje Primijeniti tokom	- Plan pregledan i/ili odobren od strane nadležnih organa, ukoliko je to potrebno

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	i rada.	EBRD PR 3	izgradnje, rasklapanja i rada	<ul style="list-style-type: none"> - Izveštaj EBRD-u o statusu razvoja plana i odobrenju - Izveštaji vlastima prema zahtjevu iz dozvola - Izveštaj CGES-u od strane svih ugovornih strana o količini, vrsti i upravljanju cjelokupnog čvrstog otpada - Konsolidovani izveštaji EBRD-u o količini, vrsti i upravljanju cjelokupnog čvrstog otpada
3.5	<p>Razviti pejzažni plan za trafo stanicu u Lastvi Grbaljskoj tako da uključuje (ali ne i da bude ograničen na):</p> <p>Maksimalno zaklanjanje izgrađenih struktura pomoću visoke vegetacije</p> <p>Očuvanje prirodnih prostornih vrijednosti (konfiguracije terena, hidroloških procesa, močvara)</p> <p>Harmonizacija kompozicionog rješenja zeleniša sa karakteristikama pejzaža i svrhom oblasti</p> <p>Maksimalno očuvanje postojećeg vitalnog i funkcionalnog drveća, bilo da rastu u grupi ili individualno i njihovo prilagođavanje novom urbanom rješenju.</p>	Najbolja praksa	<p>Razviti prije početka izgradnje</p> <p>Primijeniti tokom izgradnje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Plan diskutovan i dogovoren sa lokalnom zajednicom - Izvjestiti EBRD o razvoju i primjeni
4	<i>Zdravlje, sigurnost i bezbjednost zajednice</i>			

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
4.1	<p>Obezbijediti usklađivanje sa međunarodnim standardima o izlaganju populacije (pogledaj poglavlje 7.5. ESIA-je) električnim i magnetnim poljima, uključujući:</p> <p>Odgovarajući izbor položaja stubova, daleko od kuća.</p> <p>Sklad sa tehničkim specifikacijama u vezi sa minimalnom visinom provodnika DV-a.</p> <p>Mjerenja električnih i magnetnih polja po potrebi / ukoliko se zatraži.</p>	<p>Zakon Crne Gore /</p> <p>EBRD PR 4 /</p> <p>Najbolja praksa</p>	<p>Tokom planiranja i izgradnje</p> <p>Mjerenja tokom faze pred samu izgradnju, poslije izgradnje kao i periodična mjerenja</p>	<p>Izloženost javnosti poljima, u skladu sa međunarodnim standardima.</p> <p>Izvijestiti EBRD o rezultatima mjerenja</p>
4.2	<p>Razviti i primijeniti procedure u cilju zaštite javnog zdravlja i bezbjednosti koje će uključivati (ali neće biti ograničene):</p> <p>Obezbjedenje je potrebno kako bi se spriječio neovlašćen pristup lokaciji projekta.</p> <p>Obavijestiti lokalne vlasti i okolno stanovništvo prije većih aktivnosti i saobraćaja.</p> <p>Obavještenja/znakovi/barijere o opasnosti/ kako bi se onemogućio pristup energetske komponentama.</p>	<p>EBRD PR 4 /</p> <p>Najbolja praksa</p>	<p>Razviti prije izgradnje</p> <p>Primijeniti tokom izgradnje</p>	<p>Bezbjednosni uslovi su postignuti</p>
4.3	<p>Uspostaviti i sprovesti pravila u vezi sa ponašanjem radnika prema lokalnom stanovništvu i posjetiocima kako bi se spriječila uznemiravanja i štetni uticaji.</p>	<p>EBRD PR 4 /</p> <p>Najbolja praksa</p>	<p>Tokom izgradnje</p>	<p>Bez ozbiljnijih incidenata između radnika i lokalnog stanovništva.</p> <p>Izvijestiti EBRD o svim incidentima.</p>
4.4	<p>Plan upravljanja saobraćajem koji uključuje:</p> <p>Planiranje upravljanja transportom – planiranje trasa</p>	<p>EBRD PR 4 /</p>	<p>Razviti prije izgradnje</p> <p>Primijeniti tokom izgradnje i rasklapanja</p>	<p>Plan o upravljanju saobraćajem je dogovoren sa lokalnim i nadležnim organima za saobraćaj</p>

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	Obuka za vozače i radnike na opremi, sprovođenje pravila Ograničenja brzine Upravljanje i održavanje vozila Spoj između zajednice i bezbjednosti	Najbolja praksa		Podnošenje planova EBRD-u sa prvim izvještajem pod brojem 0.2 Plan primijenjen
4.5	Dobra građevinska praksa kako bi se spriječile smetnje prouzrokovane izgradnjom i buka prouzrokovana rasklapanjem.	Zakon Crne Gore / EBRD PR 4 / Najbolja praksa	Primijeniti tokom izgradnje i rasklapanja	Nivo buke smanjen a negativni efekti su izbjegnuti.
4.6	Primijeniti mjere za ublažavanje neprijatnosti prouzrokovane radnom bukom: Odgovarajuće korona testiranje Tehničke mjere za suzbijanje radne buke na trafo stanicama Odgovor na žalbe	Zakon Crne Gore / EBRD PR 4 / Najbolja praksa	Razviti tokom faze planiranja, a prije izgradnje Mjerenja tokom rada, u slučaju da se zahtijevaju	Nivo buke je smanjen a negativni efekti su izbjegnuti.
5	<i>Akvizicija zemljišta, raseljavanje bez sopstvene volje i ekonomska nadoknada</i>			
5.1	Prilikom konsultacija sa pogođenim licima, razviti a onda primijeniti detaljan Okvir o kompenzaciji i akviziciji zemljišta (LACF), u skladu sa zahtjevima EBRD-a i crnogorskim zakonom. Izbjeći eksproprijaciju gdje god je to moguće.	Zakon Crne Gore / EBRD PR 5	Finalizirati plan: prije nego što dođe do bilo kakve akvizicije zemljišta ili kompenzacije Primijeniti plan: nakon što EBRD odobri plan	LACF pregledan i odobren od strane EBRD-a Sve akvizicije zemljišta ili kompenzacije su u skladu sa LACF. Obavijestiti EBRD o statusu primjene LACF-a, uključujući sve ekonomske gubitke prouzrokovane projektom i o

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
				svim isplaćenim kompenzacijama ili naknadama
5.2	Odrediti osobu(e) / resor koji bi preuzeo odgovornost za akviziciju zemljišta i upravljao procesom u skladu sa crnogorskim zakonom i zahtjevima politike EBRD-a.	EBRD PR 5	Tokom izgradnje / primjene Okvira o kompenzaciji i akviziciji zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> - Određivanje osobe(a) / resor određen - Identifikovati osobu / resor u izvještaju EBRD-u
5.3	Odrediti osobu(e) koja će biti kontakt osoba za članove zajednice koji su pogođeni akvizicijom zemljišta.	EBRD PR 5	Tokom izgradnje / primjene Okvira o kompenzaciji i akviziciji zemljišta	<ul style="list-style-type: none"> - Određivanje kontakt osobe - Pribavljanje kontakt informacija u vezi sa pogođenim ljudima - Identifikovati osobu i aktivnosti u izvještaju EBRD-u
6	<i>Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje prirodnim resursima</i>			
6.1	Dobra građevinska praksa, uključujući (u najmanju ruku): Korišćenje, koliko god je to moguće, postojećih pristupnih puteva i minimalizovanje izgradnje novih puteva.	Zakon Crne Gore / EBRD PR 6	Prije i tokom izgradnje.	<ul style="list-style-type: none"> - Prirodni resursi zaštićeni. - Izvjestiti EBRD o akcijama koje su preduzete kako bi se kontrolisalo ponašanje radnika, uključujući i incidente.

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	<p>Bez izgradnje kampova i „laydown“ oblasti u okviru osjetljivih ekoloških područja (zaštićena ili utvrđena područja sa očuvanom prirodom kao što su nacionalni parkovi ili područja Emerald mreže).</p> <p>Izvršiti bio-upitnik prije izgradnje kako bi se identifikovale zaštićene vrste u ili oko lokacije stubova. Odložiti izgradnju po potrebi kako bi se izbjegli uticaji na zaštićene vrste.</p> <p>Ustanoviti i sprovesti pravila u vezi sa radnicima kako bi se zabranilo paljenje vatre, sakupljanje biljaka ili jaja, ometanja, lov na ptice, itd.</p> <p>Što je prije moguće, regradacija i revegetacija svog poremećnog zemljišta nakon izgradnje,</p> <p>Za zaštićene oblasti se konsultovati sa nadležnim organima i postići dogovor o lokaciji stubova rasporedu izgradnje.</p>			
6.2	Konsultovati se sa nadležnim organima kako bi se razvili kompenzacioni planovi u vezi sa gubitkom šuma i „Juncetalia maritimi“ u TS Lastva i drugim mjestima, po potrebi.	Zakon Crne Gore / EBRD PR 6	Prije izgradnje	Kompenzacioni planovi odobreni od strane nadležnih organa. Informacije o mjerama kompenzacije uključiti u izvještaj.

Ekološki i socijalni akcioni plan

Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
6.3	<p>Kao što je dogovoreno sa vlastima, postaviti aparate za preusmjeravanje ptica na sljedeće dionice DV-a (pogledati poglavlje 6.6 ESIA izvještaja):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Između lokaliteta Trubjela i Vodnji Do, u blizini jezera Slano - Na prelazu kanjona / doline Komarnice, kod lokaliteta Lučki Do i Razvrsje - Na prelazu kanjona rijeke Tare, nakon konsultacija i uz dogovor sa nadležnima u Nacionalnom parku 	EBRD PR 6 / Najbolja praksa	Kada se provodnici postavljaju na stubove	Odmah prijaviti bilo kakvo prekoračenje ili neuobičajeno visok stepen smrtnosti.
6.4	Za dionice identifikovane u poglavlju 6.4, razviti i primijeniti program monitoringa kako bi se pristupilo mortalitetu ptica, kao i potreba za mjerama u vezi sa smanjenjem te smrtnosti. Monitoring bi trebao da bude najintenzivniji tokom migracija i sezona parenja/rađanja ptica. Obezbijediti rezultate za nadležne organe, uključujući administraciju nacionalnog parka, a u slučaju prevelike smrtnosti, razviti i primijeniti plan o zaštiti ptica.	EBRD PR 6 Najbolja praksa	<ul style="list-style-type: none"> - Razviti: prije završetka izgradnje - Primijeniti : tokom rada sve dok nadležni ne odobre obustavu 	<p>Razvijanje plana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primjena plana - Pregled rezultata od strane nadležnih organa - Po potrebi, dalje mjere o zaštiti ptica - Izvijestiti EBRD o rezultatima svakog pojedinačnog koraka
6.5	Raspored rada u NP Lovćen i NP Durmitor i drugim predloženim zaštićenim područjima, uz konsultacije sa	EBRD PR 6	Prije izgradnje u	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalne smetnje po floru i faunu - Izvijestiti EBRD o konsultacijama

Ekološki i socijalni akcioni plan				
Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora				
<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
	nadležnim organima (uprava parka), kako bi se minimalizovale smetnje po floru i faunu.		zaštićenim područjima	
8	<i>Kulturna baština</i>			
8.1	Razviti i primijeniti „chane find“ proceduru i osigurati se da su sve ugovorne strane i druge strane od značaja obučene za njenu upotrebu.	Zakon Crne Gore / EBRD PR 8	Razvoj prije izgradnje Primjena tokom izgradnje	Pregled i odobrenje procedure od strane nadležnog organa. U slučaju pronalaska obavijestiti nadležne organe.
8.2	Konsultovati se sa nadležnim organima i rapsorediti sve radove u NP Lovćen i NPDurmitor kako bi bili u skladu sa odgovarajućim zakonima/propisima i kako bi se minimalizovao uticaj na turizam.	Zakon Crne Gore / EBRD PR 4 i 8	Prije izgradnje zaštićena područja	Konsultacije sa nadležnim organima Sav rad u skladu sa NP i pravilima UNESCO-a Izvijestiti EBRD o konsultacijama
10	<i>Objavljivanje informacija i angažovanje zainteresovanih strana</i>			
10.1	Primijeniti Plan uključivanja zainteresovanih strana, uključujući i mehanizam žalbe	EBRD PR 10 / Najbolja praksa	Tokom izgradnje i primjene	Izvestiti EBRD o angažovanju zainteresovanih strana Izvestiti EBRD o svim nedaćama i rezolucijama
10.2	Razviti i primijeniti formalni mehanizam žalbe u SEP-u za spoljne zainteresovane strane	EBRD PR 10 / Najbolja praksa	Razviti i primijeniti prije i posle izgradnje i tokom rada	Rješavanje svih nedaća na vrijeme. Izvijestiti EBRD o svim nedaćama i rezolucijama

Ekološki i socijalni akcioni plan**Lastva – Pljevlja 400kV Dalekovod, Crna Gora**

<i>Br.</i>	<i>Mjera</i>	<i>Izvor zahtjeva</i>	<i>Plan / Faza projekta</i>	<i>Ciljni kriterijumi i kriterijumi za procjenu uspješne realizacije²</i>
10.3	Obavijestiti i konsultovati se sa lokalnim vlastima prije radova na izgradnji unutar 2 km od bilo kog naseljenog područja. Po potrebi postaviti znakove kako bi obavijestili stanovništvo i posjetioce o aktivnostima	EBRD PR 4 i 10 / Najbolja praksa	Prije izgradnje, u blizini bilo kog naseljenog mjesta	- Konsultacije sa lokalnim vlastima - Izvijestiti EBRD o konsultacijama i potpisivanju

